

Hondsdrif (*Glechoma hederacea*)

Hondsdrif is een overblijvende plant waarvan de hoofdstengel ook in de winter bebladerd is. In het vroege voorjaar is de plant tussen het groen een opvallende verschijning. Dan toont ze haar diep gekleurde blauwviolette bloemen aan rechtopstaande bloemstengels.

Zeer algemeen

Hondsdrif is een lid van de Lipbloemenfamilie (Lamiaceae). Het is een van de drie soorten van het geslacht *Glechoma*. De plant komt in ons land zeer algemeen voor. Zij behoort met de Dovenetel (Lamium) tot de soorten van de familie die het meest schaduw verdragen. Maar Hondsdrif is toch niet kieskeurig wat betreft de groeiplaats. We vinden haar op droge en natte standplaatsen in volle zon en diepe schaduw. Zij weet zich heel goed te handhaven tussen andere dichte begroeiingen. De plant heeft kruipende stengels, waarvan zich op de knopen wortels en rechtopstaande bloeistengels vormen. De bladeren staan kruisgewijs tegenover elkaar. Ze zijn niervormig tot hartvormig en hebben een kruidachtige geur. Langs de rand zijn ze grof getand. Alle groene delen van de plant zijn behaard.

Bloemen in een schijnscherm

Van april tot juni staat de Hondsdrif in bloei. De bloemen staan in een bijscherm in de oksel van de bladeren. De bijschermen van twee tegenover elkaar staande bladeren lijken op een scherm en worden daarom samen het schijnscherm genoemd. De bloemen hebben aan het begin een rechte bloembuis die zich buigig verwijdt. De bloemkroon eindigt in twee lippen: een korte bovenlip, uitgerand en met teruggeslagen randen, en een lange onderlip die drie lobben heeft. De middenlob is getekend met purperen of violette vlekken; een tekening die zich tot in de bloembuis voortzet. Met uitzondering van een vlek aan de basis van de middenlob reflecteert de bloemkroon zwak ultraviolet. Deze uv-vrije vlek vormt samen met de vlekentekening het optisch nectarmerk van de bloem.

Twee typen bloemen

Hondsdrif heeft twee typen bloemen: tweeslachtige en functioneel vrouwelijke. Ze komen op verschillende planten voor, soms op dezelfde. Door het ontbreken van volledig ontwikkelde meeldraden in de vrouwel-

ijke bloemen is een eventuele bevruchting bijna altijd een gevolg van kruisbestuiving want ze kunnen alleen met stuifmeel van de tweeslachtige bloemen van andere planten bestoven worden. De tweeslachtige bloemen hebben vier meeldraden, twee lange en twee korte, die aan de bovenzijde op de bloembuis zijn ingeplant en dicht tegen de bloemkroon liggen. De langste reiken tot halverwege de bovenlip. De meeldraden liggen tegen elkaar waardoor de helmhokjes samen een kruisje vormen. Op het moment dat het eerste stuifmeel vrijkomt, ligt de stijl met nog gesloten stempels achter de meeldraden. In een later stadium van de bloei groeit de stijl verder uit tot voorbij de bovenlip. Aan het eind splitst hij zich in twee priemvormige naar buiten gebogen stempels. Door het opeenvolgend tot volledige ontwikkeling komen van meeldraden en stempels wordt de kans op kruisbestuiving groter. Naar nectar purende insecten komen in het begin van de bloei met de rugzijde in aanraking met het stuifmeel en in een later stadium met de rijpe stempels.

Aan de voorzijde van het vierdelige vruchtbeginsel ligt een kussenvormig nectarium.

Bijenbezoek

Hondsdrif wordt regelmatig door bijen bezocht. Uit waarnemingen is me gebleken dat ze alleen op de vrouwelijke bloemen nectar puren. Daarvan is de bloembuis namelijk korter dan die van de tweeslachtige bloemen. Ze kunnen daar wel op terecht als hommels hebben ingebroken door het maken van een gaatje nabij het nectarium.

Vermeerdering

De vruchten rijpen in de blijvende bloemkelk die in dat stadium omlaag gericht is. De vrucht is een splitvrucht bestaande uit vier reebruin gekleurde nootjes. Als de nootjes op de grond vochtig worden, verslijmen de cellen van de opperhuid. Er vormt zich een doorzichtige schuimachtige laag rond het nootje. Door die slijmlaag blijven de nootjes gemakkelijk vastkleven aan de poten en de huid van dieren, waardoor ze kunnen worden verspreid. De vermeerdering geschiedt ook vegetatief door de reeds genoemde vorming van wortels op de knopen van de hoofdstengel. Door deze vegetatieve vermeerdering kan de Hondsdrif zich zo goed handhaven tussen een dichte hoge vegetatie.

Hondsdrif (*Glechoma hederacea*)

A bloemstengel met tweeslachtige bloemen; B bloemstengel met vrouwelijke bloemen; C vrouwelijke bloem; D tweeslachtige bloem; E meeldraden; F stuifmeelkorrel (stephanocolpaat): 1 polair, 2 equatoriaal, 3 korreloppervlak; G stamper; H vruchtbeginsel met nectarium; I stempels; J nootje.